

Solat i Pablo diyà te Tege Kolosas

¹ Seini se solat ko, si Pablo, doma ki Timoteo kedowa tadon te pegpemenal. Lekat te ibeg te Timanem, siak se sebad sogounun i Jesu Cristo.

² Seini se solat day te kedita niyo menge sakop te Timanem doton te lonsod te Kolosas. Sikiyo se menge kedowa day te pegpemenal aw egkeseligan.

Ibeg day, tebangan kaw te Timanem, aw be-gayan kaw din heman te kelinaw te pedowan niyo.

Pegtawal-tawal aw pegpesiontong tepad te tege Kolosas

³ Kelikit te pegtawal-tawal day tepad kenyo, gayed kay egpesiontong diyà te Timanem Amay te Pengolo tadon si Jesu Cristo. ⁴ Egpesiontong kay diyà kandin so inindanan kay te ontò kaw egsalig diyà ki Jesu Cristo, aw dakel ekon heman se pedowan niyo diyà te kedita te sakop te Timanem.

⁵ Yan se eg-inangen niyo, so kedengan te pegdineg niyo te kebenalan tepad ki Cristo, nemenal kaw te doen ontong ibegay kenyo doton te langit. Yan se Mèpiya Indan ⁶ intoladà den doton kenyo aw doton te kebelad te keneyonan. Medita den se doma otaw nemenal kenyan, aw eg-inang den dan te mèpiya. Mig-iling kaw heman kandan, so lekat te aldaw te pegdineg niyo te doen tabang te Timanem kenyo, olò mèpiya se eg-inangen niyo, so

netegahan niyo den te benal iyan. ⁷ Yan se into-ladà i Epapras kenyo. Sikandin heman se sineli-gan i Cristo, aw dakel se pedowan tadon kandin. Sikandin se egseligan day insogò day doton kenyo amon megtoladà tepad ki Cristo. ⁸ Inindanan kay din te egpedekelay kaw te pedowan pineokit te Espiritu Santo.

⁹ Yan se doun te gayed kay egtawal-tawal tepad kenyo lekat te pegdineg day tepad kenyo keden-gan lamig songkani. Gayed kay egpemoyò diyà te Timanem te ontò kaw metaga-taga aw eden se ibeg din inangen niyo pineokit te kebiyasa ibegay te Espiritu Santo kenyo. ¹⁰ Yan se egpemoyoen day amon ibeg te Pengolo tadon se eg-inangen niyo, aw amon gayed sikandin meluba tepad kenyo. Aw yan se inangen niyo, mèpiya se kedita te inang niyo, aw labi kaw pa metaga-taga tepad te Timanem. ¹¹ Ibeg day lobosen te Timanem se pegsalig niyo diyà kandin pineokit te tolos din, amon meketayod kaw te kelimahan aw meluba heman se pedowan niyo. ¹² Pegpesiontong kaw diyà te Timanem Amay, so impeakop kaw din diyà te menge sakop din begayan din te mèpiya doton te langit. ¹³ Impelowà kidon den te Timanem lekat te peglowan i Satanas, aw inalin kidon din doton te peglowan te Batà din si Jesu Cristo ontò din nedekelan te pedowan, ¹⁴ so pineokit te pegke-matay i Jesus, impelowà kidon din lekat te salà, aw pigwedad den te Timanem se kedita te salà tadon.

Kelangkaw i Cristo

¹⁵ Nayan, si Jesu Cristo se migpekeotaw amon ipekità din kenitadon se kedita tepad te Timanem

eked kitai. Ontò melangkaw si Cristo diyà te kedita ininang te Timanem, ¹⁶ so pineokit ki Cristo, ininang te Timanem se kedita. Pengkey doton te langit aw dini te tanà, pengkey egkitaen aw kenà egkitaen, aw pengkey eden kemoloi te doen metolos aw eglowan, ininang te Timanem se kedita niyan pineokit ki Cristo amon sikandin se iduyun tadon. ¹⁷ Te wedad pa ininang, doen den tapay si Cristo. Timayod se ininang din lamig songkani, so sikandin se minawid te kedita diyà te belad din. ¹⁸ Sikandin se olo tadon, aw iling kidon te lawa din, so sikandin se eppengibing te kedita tadon eppemenal. Sikandin se eppemegay kenitadon te kaling pedowan, aw sikandin se tagnà neantay lekat te nematay eked palos todà kematay amon mengolo sikandin diyà te kedita te otaw meantay lekat te nematay. Yan se doun te wedad pa labi melangkaw diyà kandin, ¹⁹ so lekat te ibeg te Timanem, ontò kitaen se ketanem te Timanem diyà ki Cristo. ²⁰ Ibeg te Timanem, pegsebaden din se kedita diyà kandin, pengkey dini te tanà aw doton te langit, aw yan se ininang din pineokit te Batà din si Jesu Cristo, so lekat te pegkematay din doton te kros, mepakay aw megsebad se otaw aw Timanem.

²¹ Kedengan, mediyò kaw kidoen te Timanem, aw minato kaw kandin, so medaet se pedowan niyo kandin aw medaet heman se eg-inangen niyo. ²² Meneng migpekeotaw si Jesus, aw nematay heman sikandin amon ibingen kaw din doton te Timanem. Mepakay aw megpedapag kaw den kandin so wedad den salà niyo aw wedad isila kenyo. ²³ Meneng keilangan gayed kaw soma-

lig diyà ki Jesu Cristo, aw keilangan lobosen niyo se pegpemenal niyo kandin. Ikà niyo egsoway lekat te kagi te Timanem pinemenalan niyo tepad ki Cristo, so doen den egpelimanan niyo. Yan se Mèpiya Indan intoladà den diyà te menge otaw doton te kebelad te keneyonan, aw yan heman se ipegtoladà ko.

Insogò te Timanem si Pablo amon megtoladà

²⁴ Pengkey kineleboso a, meneng neluba a den, so pineokit te kelimahan ko, melobos se pedowan niyo diyà ki Cristo. Pineokit te pegtayod ko te kelimahan, kelumunan ko se kelimahan ibeg i Cristo okitan ko amon ketebangan se kedita te otaw egpemenal, kedita tadon impolingun te lawa i Cristo. ²⁵ Insogò a te Timanem amon megtoladà a te kedita niyo egpemenal, so ibeg din ipetaga-taga ko se kagi din diyà te kedita niyo. ²⁶ Yan se kebenalan wedà din petega-tegahi diyà te menge otaw gebii lamig songkani. Meneng impetaga-taga din den iyan diyà te menge sakop din, ²⁷ so ibeg din ipetaga-taga din diyà kenitadon te ontò mèpiya se kebenalan seini. Ipetaga-taga din iyan heman doton te menge otaw kenà Judiyo. Seini se kebenalan siyan wedà din petega-tegahi keden-gan, te isogò din si Jesu Cristo meg-ogpà kidoen te kenyo pedowan, aw yan se doun te netegahan niyo te doen kèpiyaan pelimanan niyo doton te langit. ²⁸ Egtoladà kay te kedita te otaw tepad ki Cristo. Gayed kay egsagda te kedita te otaw aw egtoladà kay kandan te kebenalan tepad ki Cristo, so ibeg day ontò melobos se pegtaking te kedita te otaw diyà ki Cristo. ²⁹ Yan se doun te ontò

a egpekagsen te pegtoladà ko kenyan pineokit te kagsen imbegay te Timanem kanak.

2

¹ Ibeg ko ketegahan niyo te ontò a migpekagsen te pegtoladà ko tepad ki Cristo amon tebangan ko sikiyo tege Kolosas, aw menge otaw doton te Layodisiya, aw kedita heman te otaw egpemenal wedà pa kità kanak. ² Ibeg ko megkagsen se pedowan niyo somalig diyà ki Cristo aw megpedekelay kaw te pedowan. Ibeg ko heman ontò niyo ketegahan se kebenalan tepad ki Cristo, so yan se kaling impetaga-taga din. ³ Si Cristo se kelekatan te kedakel te kebiyasa tepad te Timanem.

⁴ Yan se insolat ko kenyo amon eked kaw keekali te doma otaw egtoladà te kebolalaw pengkey mèpiya se kagi dan. ⁵ Pengkey wedad a doton kenyo, meneng gayed a eg-aneng-aneng kenyo. Neluba a te pegdineg ko te migsebad kaw aw ontò kaw simalig diyà ki Cristo.

Pegpelowà i Cristo lekat te pegkeallang

⁶ Pegpemenal niyo ki Jesu Cristo, neinang sikandin Pengolo niyo, aw yan keilangan tomaking kaw kandin te kelikit te aldaw. ⁷ Aw lobosen niyo se pegsalig niyo diyà ki Cristo, iling kaw te kayo medalem se dalid, aw iling kaw te balay ontò dimasel. Aw yan se inangen niyo, ketegahan niyo te benal se intoladà diyà kenyo kedengan, aw gayed kaw megpesiontong diyà te Timanem.

⁸ Peg-ahà kaw te menge otaw meg-akal peden kenyo pineokit te kagi dan medalem aw mèpiya dinegen amon tomaking kaw kandan. Meneng

wedad ontong te kagi dan, so egtoladà dan olò te ketanem te kemonaan dan gebii aw aneng-aneng te otaw tepad te keneyonan. Kenà lekat ki Cristo se ipegtoladà dan. ⁹ Pegpekeotaw i Cristo, ontò kinità se ketanem te Timanem diyà kandin. ¹⁰ Pineokit te pegpemenal niyo ki Cristo, nekekinawà kaw den te kaling pedowan aw wedad kolang niyan. Sikandin se melangkaw diyà te kedita te metolos aw eglowan.

¹¹ Doen pengilala eg-inangen te menge Judiyo amon ipetaga-tagà dan te egtaking dan te Timanem, aw yan se pegpemetolì dan. Meneng sebad se pengilala ininang i Cristo te pegpemenal tadon kandin, so impelowà kidon din lekat te pegkeallang tadon diyà te medaet ibeg te pedowan tadon. ¹² Pegpebonyag tadon, iling te inlebeng kidon sipat ki Cristo, aw iling te inantay kidon heman sipat kandin tandà te pegpemenal tadon te ininang te Timanem Amay mig-antay ki Cristo lekat te nematay. ¹³ Kedengan, iling te nematay kaw, so nelegeb kaw te salà aw egtaking kaw te medaet ibeg te pedowan niyo. Meneng songkani binegayan kaw din heman te kaling pedowan iling ki Cristo, so pigwedad den te Timanem se kedita te salà ininang tadon. ¹⁴ Kedengan, ipelumun kidon peden te Timanem tandà te peglàpang tadon te menge punù din. Meneng songkani eked kidon din pelumuni, so ginibo din den se lista te menge salà tadon pineokit te pegkematay i Cristo doton te kros. ¹⁵ Dinaeg te Timanem se kedita te metolos aw eglowan, aw impetaga-tagà din te kedita tadon te

nenalo den sikandin diyà te kedita dan pineokit te pegkematay i Jesus doton te kros.

¹⁶ So impelowà kaw den te Timanem, ikà niyo egpenenalan te minge otaw egpunù peden kenyo te doen eked niyo kepakay kànen aw doen eked niyo kepakay inemen, aw egpunù heman te keilangan tomolò kaw te minge ketanem dan tepad te minge pista kelikit te omay, aw kelikit te bolan, aw kelikit te aldaw te peg-etod.

¹⁷ Se kedita niyan, yan olò se egtengtengan tepad te egpelimanan, meneng si Jesu Cristo se ketomanan niyan. ¹⁸ Doen heman minge otaw egpelangkaw-langkaw, so eg-ikagi dan te doen kebenalan impetaga-tagaga te Timanem kandan, aw egtoladà dan tepad te pegpedanà aw pegsimba dan te minge anghil. Meneng peg-ahà kaw amon eked kaw dan keekali pineokit te kagi dan, so kenà lekat te Timanem se ipegtoladà dan, meneng lekat te medaet aneng-aneng dan. ¹⁹ Kenà dan egtaking te Pengolo tadon si Cristo. Sikandin se olo tadon, aw iling kidon te lawa din. Eglowan se olo diyà te lawa, aw doen eg-inangen niyan pineokit te luluwadun aw ogat. Iling heman kenyan, pineokit ki Cristo megkagsen se pegpemenal tadon aw meg-inang kidon te ibeg te Timanem.

Iling te nematay aw neantay kaw sipat ki Cristo

²⁰ So migpesakop kaw diyà ki Cristo, iling te nematay kaw heman sipat kandin. Impelowà kaw din heman lekat te pegkeallang niyo diyà te ketanem te otaw dini te keneyonan. So kenà kaw den allang niyan, ikà niyo eg-aneng-aneng te keilangan tomolò kaw te minge punù iling kani.

21 “Ikà niyo egpemaed kani. Ikà niyo egpengean kenyan. Ikà niyo eg-awid kenyan.” 22 Wedad den ontong te kedita te punù siyan, pengkey toloen aw eked. Ikà niyo egpenenalan te toladà siyan so olò iyan lekat te aneng-aneng te otaw. 23 Ipetaga-taga dan peden te doen kebiyasa dan pineokit te leges pegsimba dan te menge anghil, aw pegpelingo-lingo dan te pegsagman dan kandan, aw pegpeeleg dan te kandan lawa. Meneng eden dan aw doen ontong dan, so eked dan dàgi se medaet ibeg te lawa dan pineokit te eg-inangen dan siyan.

3

1 Neantay den si Cristo lekat te nematay, aw iling te neantay kaw heman sipat kandin. Yan se doun te keilangan gayed kaw meg-aneng-aneng tepad te impetagad kenyo doton te langit, so egpenenoo si Cristo kidoen te tangkil te Timanem Amay din aw eglowan doma din. 2 Ikà niyo eg-aneng-aneng tepad te menge keibegan te otaw dini te keneyonan, meneng keilangan meg-aneng-aneng kaw tepad te ibeg i Cristo doton te langit. 3 Iling te nematay kaw, aw iling te inantay kaw den te Timanem doma ki Cristo pengkey wedà pa iyan pekitai. 4 Si Cristo se nemegay kenyo te kaling pedowan wedad teman. Aw lomikò sikandin, entayen kaw din aw megdoma kaw kandin te peglowan din.

Pegtanan te tapay pegkeotawun

5 Yan, so iling te nematay kaw den doma ki Cristo, keilangan imetayan niyo se ibeg te pedowan niyo meg-inang te medaet iling te ininang

niyo kedengan. Ikà niyo eglayok te kenà kenyo esawa. Ikà niyo egkapoy. Ikà niyo egkeboyo te medaet pengkey lekat iyan te kenyo pedowan. Ikà niyo eg-ingà te kedònan te doma otaw, so iling iyan te pegsimba niyo diyà te kenà benal timanem. ⁶Ipelumun te Timanem se kedita te otaw eg-inang te medaet iling kenyan. ⁷Yan heman se ininang niyo kedengan te wedà kaw pa pemenal.

⁸Meneng seini, keilangan tenanan niyo den se kedita te medaet ketanem iling kani. Ikà niyo egkeopal. Ikà niyo egbantak. Ikà niyo egbaet-baet te doma otaw. Ikà niyo eg-ikagi te medaet. ⁹Ikà niyo egkebolalaw, so tinenanan niyo den se tapay pegkeotawun mig-inang te medaet kedengan, ¹⁰aw kiminawà kaw den te kaling pegkeotawun doen kaling pedowan imbegay te Timanem, aw gayed din iyan ipegpetilles lamig iling kaw te Timanem, amon ontò kaw metaga-taga te kebenalan tepad kandin. ¹¹Diyà te kedita tadon egpemenal, wedad palos lindoan te Timanem, pengkey Judiyo aw kenà Judiyo, pengkey tinoli aw wedà tolii, pengkey mig-iskwila aw wedà peg-iskwila, pengkey allang aw kenà allang, so migsebad den se kedita tadon diyà ki Cristo, aw migogpà sikandin diyà te kedita tadon.

¹²Pinemallì kaw te Timanem, aw sinakop kaw din, aw egkedekelan kaw din te pedowan. Yan keilangan todaen niyo se keogpà niyo, so keilangan megpeidoway kaw, aw meg-inang kaw te mèpiya diyà te doma otaw. Keilangan megpedanà kaw te pegkeotawun niyo. Keilangan medalem se pedowan niyo. Keilangan melayat se pedowan

niyo. ¹³ Keilangan megpetebangay kaw. Aw doen otaw meg-inang te salà diyà kenyo, keilangan pegwedaden niyo iyan amon megsebad kaw, so keilangan meg-iling kaw te Pengolo tadon te pegwedad din te menge salà ininang niyo. ¹⁴ Seini se melangkaw punù diyà te kedita nini. Keilangan megpedekelay kaw te pedowan, so pineokit kenyan megkèpiya se keogpà niyo aw wedad kolang niyan. ¹⁵ Keilangan isawol niyo diyà te pedowan niyo se kelinaw ibegay i Cristo amon ketegahan niyo aw eden se mèpiya inangen niyo, so yan se tod din te peg-inang din kenyo iling te sebad lawa. Keilangan megpesiontong kaw heman diyà kandin. ¹⁶ Keilangan isawol niyo diyà te pedowan niyo se kagi intoladà i Cristo. Pegpetoledaay kaw te kedita te kebenalan, aw pegpesegdahay kaw heman. Pekitai niyo te egpesiontong kaw diyà te Timanem pineokit te pegdelangan niyo diyà kandin. ¹⁷ Pengkey eden se inangen niyo aw ikegiyen niyo, eneng-enengi niyo te sakop kaw te Pengolo tadon si Jesus, aw pegpesiontong kaw heman diyà te Timanem Amay pineokit kandin.

Menge punù tepad te inangen diyà te doma otaw

¹⁸ Na, sikiyo menge bayi doen esawa, keilangan tomolò kaw te esawa niyo, so yan se mèpiya inangen te menge sakop te Pengolo tadon.

¹⁹ Na, sikiyo menge meama doen esawa, keilangan dakel se pedowan niyo diyà te esawa niyo. Ikà niyo egkeopal kandan.

²⁰ Na, sikiyo menge mengisù, keilangan tomolò kaw te kedita te punù te amay aw inay niyo, so meluba se Pengolo tadon aw yan se inangen niyo.

²¹ Na, sikiyo menge amay aw inay, ikà niyo egpeopal te menge batà niyo amon eked dan lokas te metòlid.

²² Na, sikiyo menge allang, keilangan ontò kaw tomolò te amo niyo dini lanto te tanà, pengkey eden se punù dan kenyo. Keilangan gayed kaw tomolò, kenà olò dalem te pegtengteng te amo niyo, so kenà olò otaw se keilangan kelubahan niyo. Meneng keilangan melobos se pedowan niyo diyà kandan tandà te pegsagman niyo te Pengolo tadon. ²³ Pengkey eden se terbaho niyo, keilangan ontò kaw measeb, so kenà olò otaw se toloen niyo te pegterbaho niyo, meneng toloen niyo heman se Pengolo tadon. ²⁴ Ikà niyo egkelibel te doen ontong ibegay te Pengolo tadon diyà kenyo doton te langit, so Pengolo tadon si Cristo se ontò amo tadon. ²⁵ Meneng aw medaet se eg-inangen te otaw, medaet heman se pelumun domateng kandin, so wedad palos otaw pedigselan te Timanem te peg-okom din.

4

¹ Na, sikiyo menge otaw doen allang, keilangan metòlid se pegpengibing niyo kandan, so netegahan niyo te doen heman Pengolo niyo doton te langit.

Menge doma punù mèpiya toloen

² Se kedita niyo, keilangan gayed kaw megtawal-tawal. Ikà niyo eglengà te pegtawal-tawal, aw keilangan megpesiontong kaw diyà te Timanem. ³ Pegtawal-tawal kaw heman tepad kenami, amon doen aldaw ibegay te Timanem kenami te pegtoladà day te kagi din, siyan

kebenalan tepad ki Cristo wedà din petega-tegahi gebii. Kineleboso a pa seini tandà te pegtoladà ko te kebenalan siyan. ⁴ Pegtawal-tawal kaw heman te tebangan a te Timanem te pegtoladà ko kenyan, so keilangan mebangal se ipegtoladà ko.

⁵ Keilangan mèpiya se eg-inangen niyo diyà te minge doma otaw kenà egpemenal. Peg-indan kaw kandan tepad ki Cristo te pengkey eden el-dawi. ⁶ Keilangan mèpiya se eg-ikegiyen niyo diyà te kedita te otaw amon meibeg dan menenalan te kagi niyo. Pegpeketagad kaw amon meketaba kaw te kedita te otaw doen insà kenyo.

Temanan te solat

⁷ Aw domateng doton kenyo se kedowa tadon te pegpemenal si Tikico, sikandin se meg-indan kenyo tepad te keogpà ko dini. Egkeseligan sikandin egtoladà, aw egkedekelan tadon sikandin te pedowan. Sikandin se doma ko eg-inang te ibeg te Pengolo tadon. ⁸ Isogò ko sikandin doton kenyo, amon entagen din se pedowan niyo pineokit te peg-indan din kenyo tepad te keogpà day. ⁹ Isogò ko heman se kedowa tadon te pegpemenal si Onesimo tomaking kandin. Egkeseligan heman sikandin aw egkedekelan tadon te pedowan. Sikandin se tege doton kenyo. Didowa dan se meg-indan kenyo aw eden se eg-inangen day dini.

¹⁰ Kineleboso heman doma ko si Aristarco, aw ibeg din ketegahan niyo te eg-aneng-aneng sikandin kenyo. Onawa heman kenyan se kagi i Marcos, siyan kedowa i Bernabe. Aw domateng sikandin doton kenyo, pegsagman kaw kandin

iling te tapay impunù ko kenyo. ¹¹ Si Josue, se doma ngadan din si Justo, ibeg din heman ketegahan niyo te dakel se pedowan din kenyo. Diyà te kedita te menge Judiyo egpemenal, seini olò telo se egtelaban te pegtoladà ko tepad te peglowan te Timanem. Ontò migkagsen se pedowan ko tandà te tabang dan.

¹² Minikagi heman si Epapras sebad heman sakop te probinsya niyo te dakel se pedowan din kenyo. Gayed sikandin egtolò te ibeg i Jesu Cristo. Egtawal-tawal sikandin aw ontò egpemoyò diyà te Timanem te melobos se pegpemenal niyo. Ibeg din ontò kaw metaga-taga te kedita te ibeg te Timanem diyà kenyo. ¹³ Kinità ko te ontò sikandin measeb amon tebangan kaw aw menge otaw tege Layodisiya aw tege Hiropolis. ¹⁴ Se doktor si Lucas egkedekelan tadon te pedowan, aw si Demas, ibeg dan metaga-taga kaw te eg-aneng-aneng dan heman kenyo.

¹⁵ Keliwati niyo se kagi ko doton te tege Layodisiya egpemenal, aw doton heman ki Ninfa aw kedita te otaw egtipon kidoen te balay din amon megsimba, so eg-aneng-aneng a kandan.

¹⁶ Aw mepenga se pegbasa niyo te solat ko seini, peibingi niyo iyan doton te Layodisiya amon besahen dan heman doton. Pegbasa kaw heman te solat ko kandan. ¹⁷ Keliwati niyo heman se kagi ko diyà ki Arkipo te keilangan ipengahen din se terbaho insogò te Pengolo tadon kandin.

¹⁸ Siak si Pablo se simolat te temanan te solat ko kenyo seini. Ikà niyo egkelibel te kineleboso a pa. Ibeg ko tebangan kaw te Timanem.

Se kaling peokit New Testament in Manobo, Sarangani

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sarangani Manobo (Manobo, Sarangani)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Manobo, Sarangani

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
c20d3497-5ef1-5827-a247-7f05c229fef7